

INFRA-ALAN NÄKYMÄT

Heikki Jämsä, Infra ry

22.1.2009

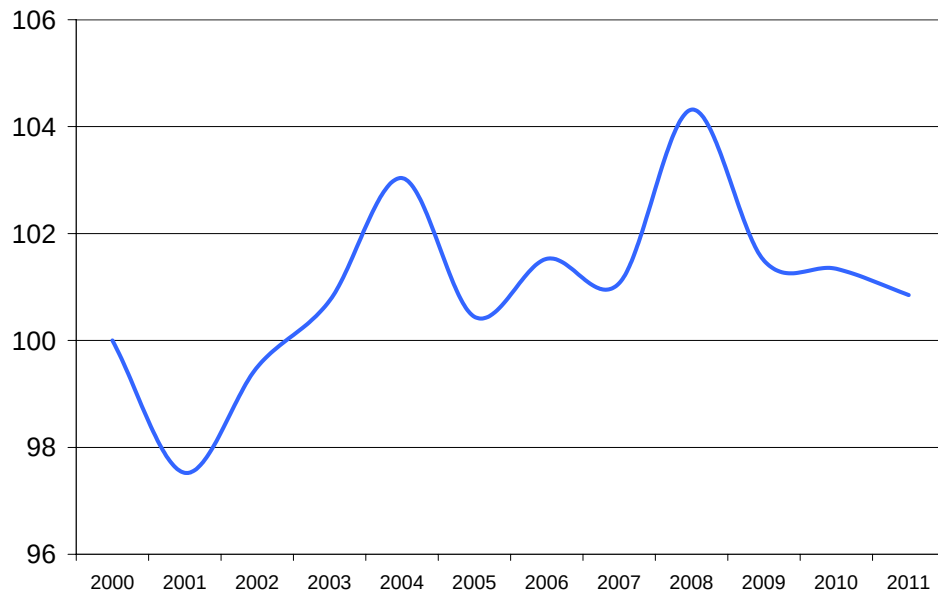
PANK-menetelmäpäivä

JYRKI KATAINEN

Savon Sanomat 14.12.2008

- Kataisen mielestä tulevien rakennushankkeiden käynnistämistä voidaan aikaistaa vasta kun hinnat ovat tulleet selvästi alas.
- Katainen vastaa kirjoituksessaan elvytystä vaativille, että tie- ja ratahankkeissa kapasiteetti eli tuotantokyky on suurelta osin käytössä.
- – Ensi vuonna käynnistyy jo nyt paljon keskimääräistä enemmän uusia väylähankkeita. Siksi uusien hankkeiden hinnat ovat edelleen korkealla, Katainen kirjoittaa.

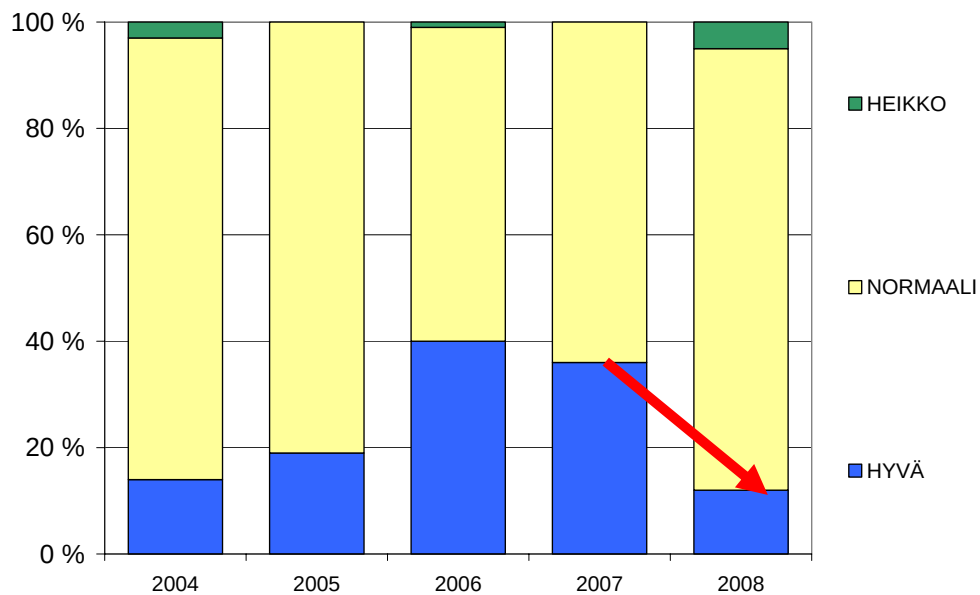
MVR tuotanto laskee selvästi 2009 – 2011 (indeksi 2000=100)

Lähde: Tilastokeskuksen tietojen pohjalta VTT

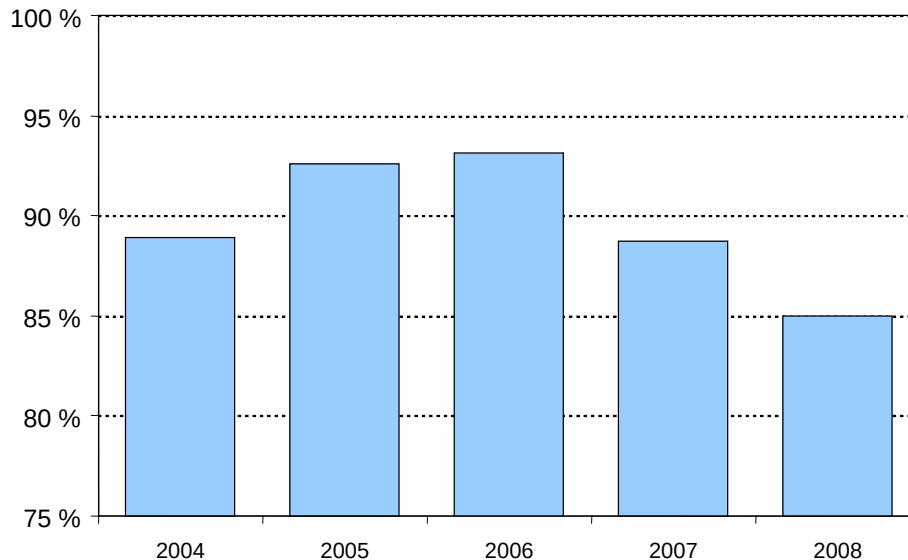
MVR urakoinnin suhdannetilanne laskussa

III vuosineljänneksen tilanne

Lähde: EK / suhdannekysely

MAARAKENNUSKONEIDEN KÄYTTÖASTE, MVR-URAKOITSIJAT (100%= täystyöllisyys yksivuorotyössä)

Lähde: EK

TKO/ 25.9.2008 Maarakennuspäivä

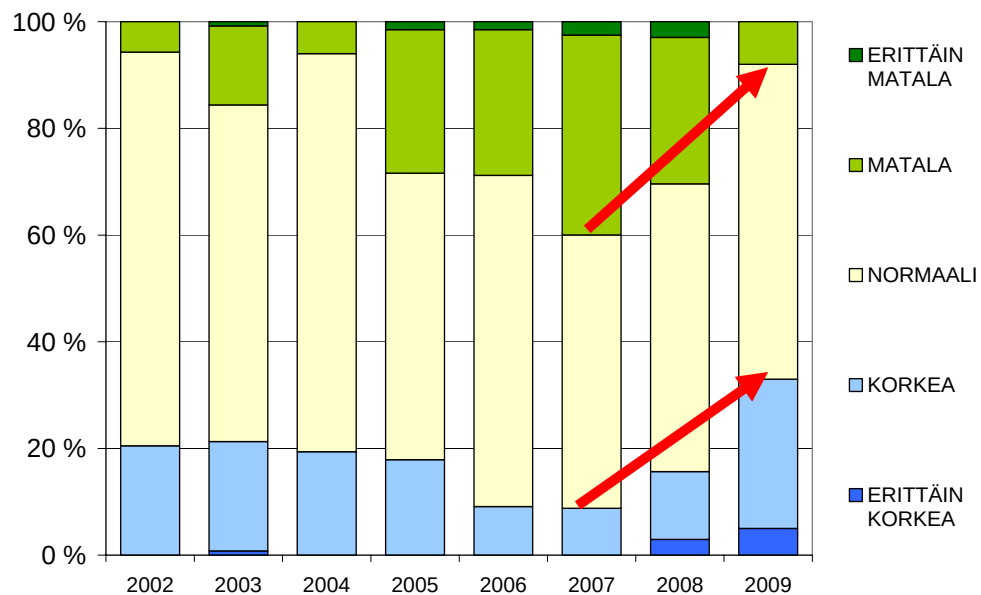
VTT / Maa- ja vesirakennusalan näkymät 2/2008

EK:n infra-alan urakoitsijoiden suhdannekysely

- suhdanneodotukset jyrkässä laskussa
- tuotantokapasiteettia riittävästi saatavilla
- tilauskannan pituus lyhentynyt yli 50 %

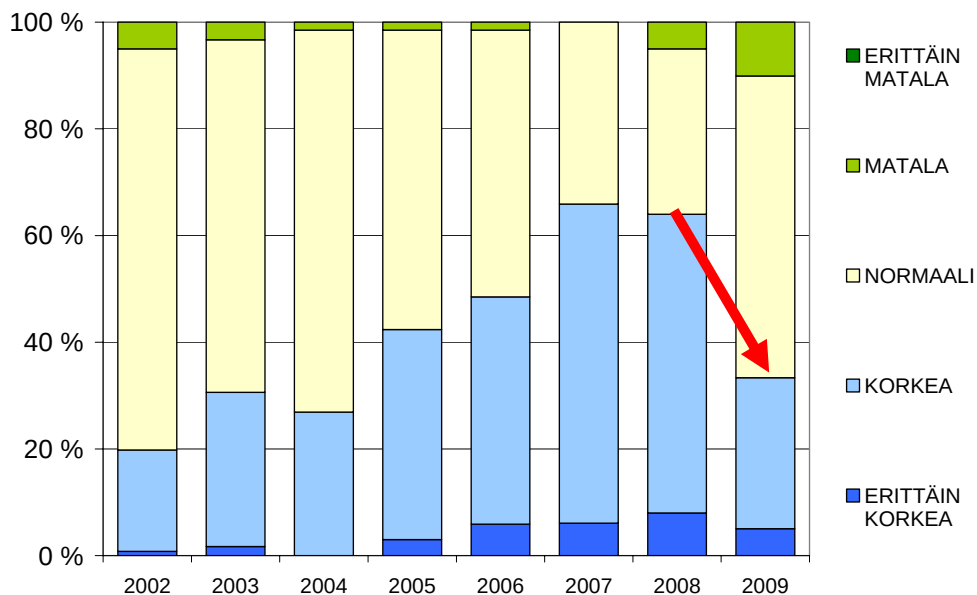
	04/1	06/1	07/1	08/1	08/3
suhdannetilanne saldoluku(+ = hyvä)	+18	+16	+43	+67	+7
tuotantokapasiteetti kysyntään nähden, saldoluku	-16	-36	-21	-19	+11
tilauskannan pituus kk	10,7	8	6,8	8	3,8

MVR-urakoitsijoiden tarjoushalukkuus nousussa – hintakilpailu kiristyy (rakennustyöt, kysytty syyskuussa 2008)

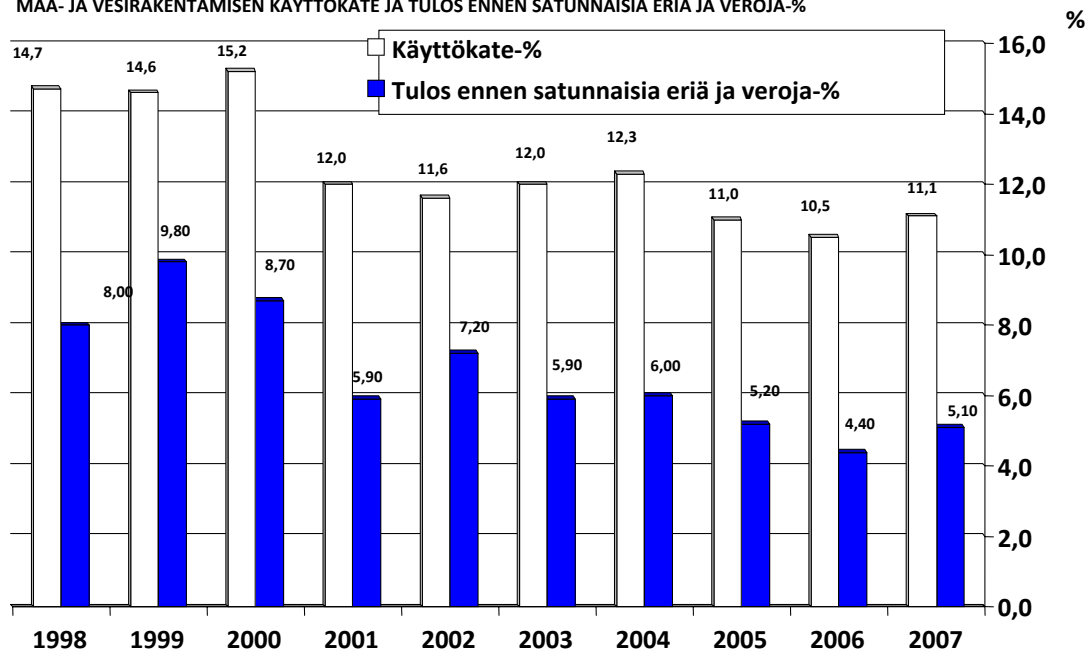
Lähde: VTT / MVR näkymät syksy 2008

Urakoinnin hintatason arvio selvässä laskussa (kysytty syyskuussa 2008)

Lähde: VTT / MVR näkymät syksy 2008

MVR-ALAN YRITYSTEN TULOKSET HEIKENTYNEET HYVÄSTÄ SUHDANNETILANTEESTA RIIPPUMATTA:
MAA- JA VESIRAKENTAMISEN KÄYTTÖKATE JA TULOS ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ JA VEROJA-%

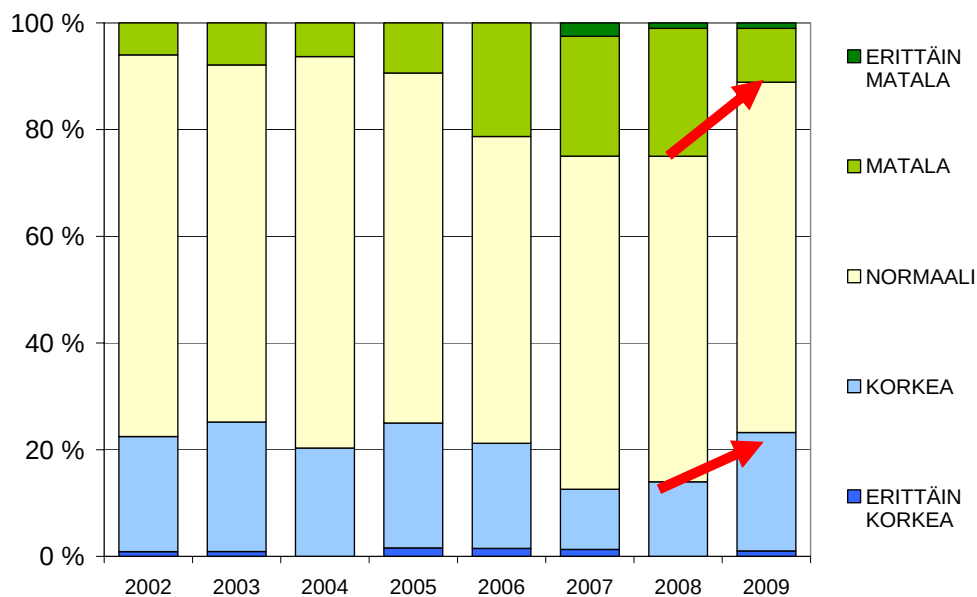

TKO/ 25.9.2008
Maarakennuspäivä

RT 2008/JH lähde: Tilastokeskus

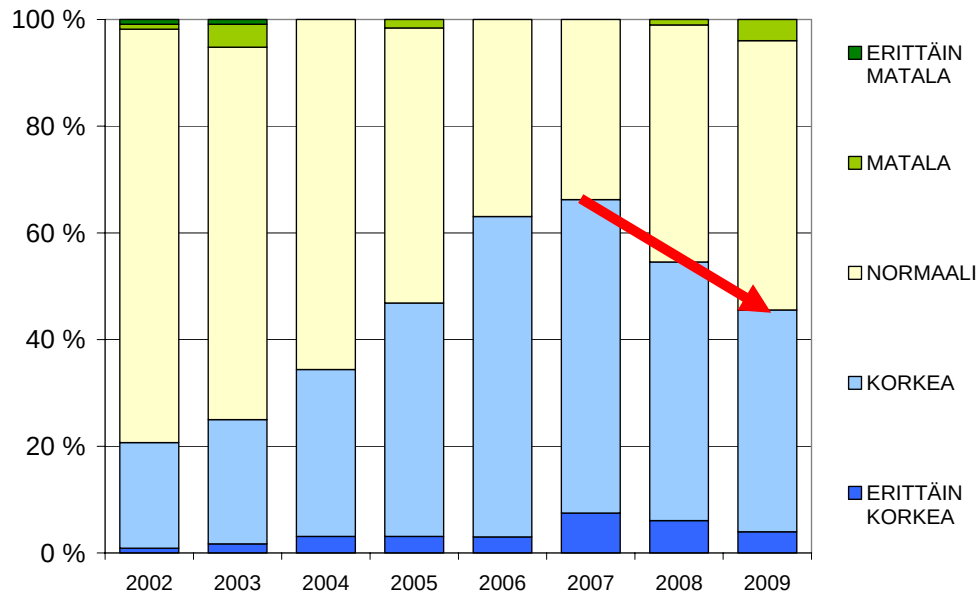
Suunnittelijoiden tarjoushalukkuus nousussa – hintakilpailu kiristyy (kysytty syyskuussa 2008)

Lähde: VTT / MVR näkymät syksy 2008

Suunnittelun hintatason arvio laskussa

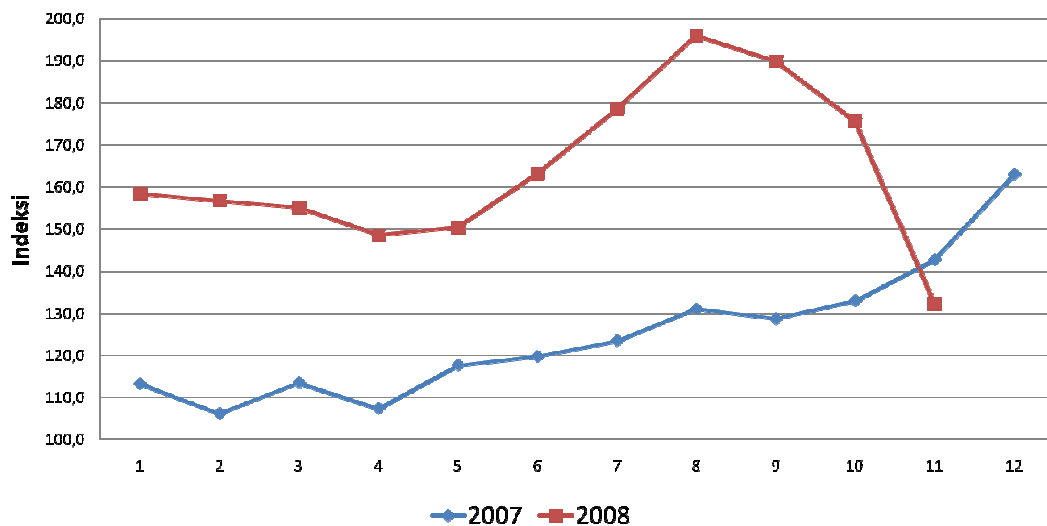
(kysytty syyskuussa 2008)

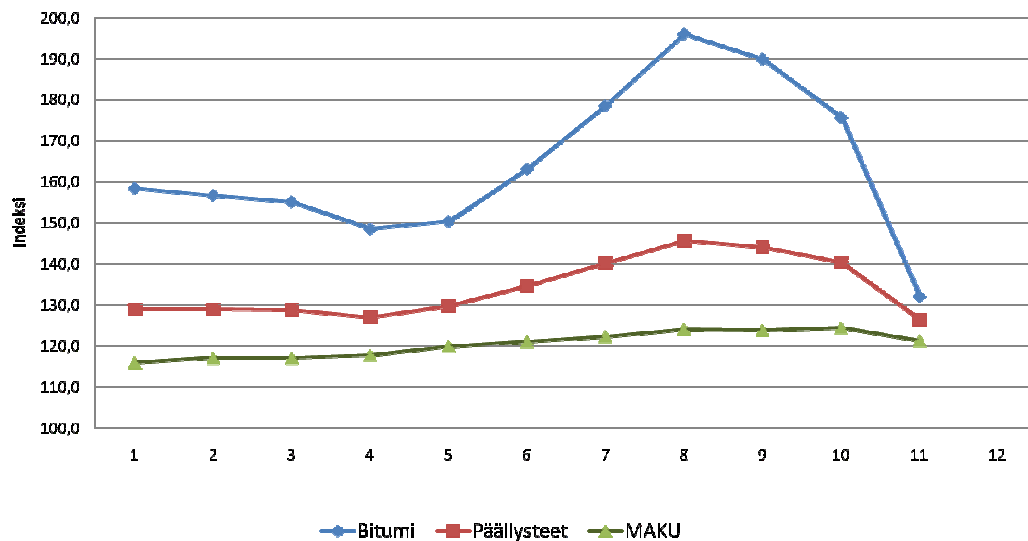
Lähde: VTT / MVR näkymät syksy 2008

Öljyn hinnan lasku hillitsee kustannusnousua

BITUMI-INDEKSI (2005 = 100) KUUKAUSITTAIN

KUSTANNUSTEN MUUTOKSET 2008 (indeksit 2005=100)

YHTEENVETO

- Infra-alan suhdannetilanne oli alkusyksystä 2008 vielä kohtalainen.
Tilanne on heikentynyt nopeasti (EK kysely)
 - Ammattitaitoisen työvoiman puute suunnittelussa ja urakoinnissa haittasi alkusyksystä 2008 vielä 60.. 80% yrityksistä.
 - Tilanne muuttunut nopeasti, osa yrityksistä YT neuvotteluja 2008.
 - Tarjousten hintataso:
 - 2008 keväällä vielä korkealla
 - laskee 2009
- Suhdannekysely ennakoii näkymien heikkenevän vuonna 2009.
 - Infrarakentaminen supistuu 2009 -5...-6 % (ilman elvytystä)
 - Aiempi vuoden 2010 ennakoitu kasvu jää toteutumatta talouskriisin aiheuttaman investointien supistumisen takia (esim kuntasektori)

YHTEENVETO, jatkuu

- (Lainarahan korko noussut -> investoinnit supistuu) MUUTOS: KOROT LASKENEET IV-NELJÄNNES
- Kotimainen kulutus vähenee -> työttömyys kasvaa
- Asuntokauppa hiljenee, asuntojen hinnat laskee, ostajat jää odottamaan hintojen laskua ja asuntotuotanto supistuu. Asuntokohde liikkeelle vasta kun min 50% asunnoista myyty -> kohteita jäissä -> pohjatöiden määrä supistuu.
- Talouskriisi supistaa kuntien investointeja 2009 –
- 1990-luvun lamassa talonrakennus supistui n. 60 % ja infra 30% n. 3-4 aikana. Pahin mahdollinen supistuminen 2009 olisi täten talonrakennus -15...-20% ja infra n. -5..-10%.

Rakennusalan suhdanneryhmä 16.1.2009

• Pentti Vesterinen, pj. Valtiovarainministeriö	• Pentti Vesterinen, pj. Valtiovarainministeriö
• Pentti Forsman Suomen Pankki	• Tapani Karonen Infra ry
• Ari Laine Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus, ARA	• Risto Murto Liikenne- ja viestintäministeriö
• Timo Myllys Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen liitto SKOL ry	• Eero Nippala TAMK
• Mikael Nyberg Liikenne- ja viestintäministeriö	• Pekka Pajakkala VTT
• Jukka Oikarinen Tilastokeskus	• Bo Salmén Rakennusteollisuus RT ry
• Pekka Pajakkala VTT	• Esko Tainio Valtiovarainministeriö
• Pekka Pelkonen Valtiovarainministeriö	• Ulla Luukkonen, siht. Valtiovarainministeriö
• Bo Salmén Rakennusteollisuus RT ry	
• Raimo Seppälä Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry	
• Timo Tähtinen Ympäristöministeriö	
• Juha Vartia Elinkeinoelämän keskusliitto, EK	
• Ulla Luukkonen, siht. Valtiovarainministeriö	

Suhdannetilanne ja lyhyen aikavälin näkymät

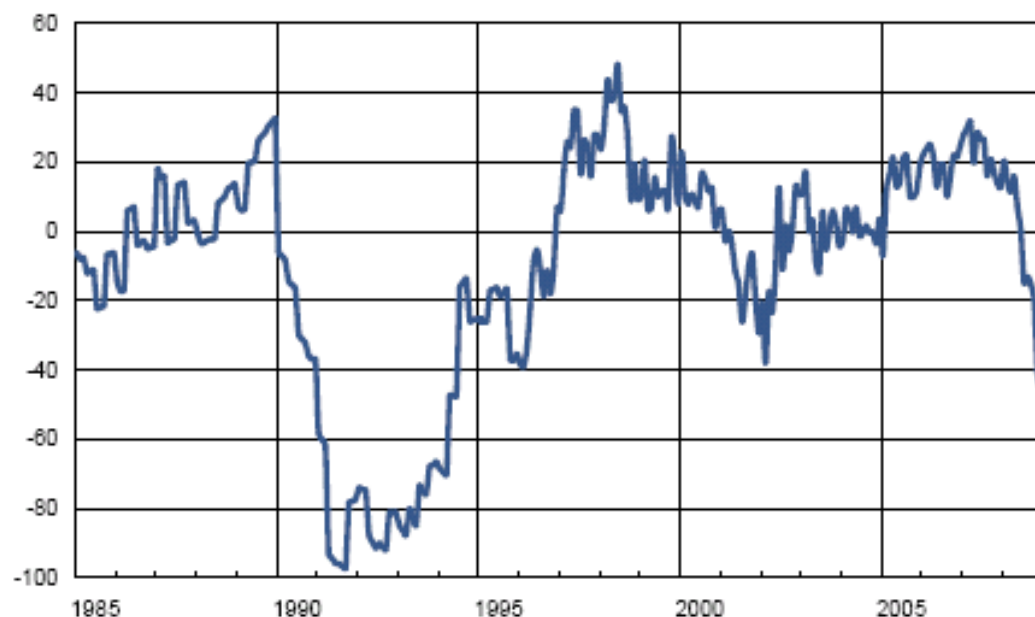
- **Maa- ja vesirakentaminen jatkuu yhä melko vilkkaana, vaikka väheneekin korkealta tasoltaan 5-10 prosenttia.**
- **Talonrakentaminen vähenee kuluvana vuonna kaikkiaan 12-15 prosenttia, uudisrakentaminen jopa neljänneksen.**
- **Rakennusalan kustannusten ennakoidaan kuluvana vuonna alenevan jopa merkittävästi.**
- **Hallituksen rakentamisen elvytyspaketit hidastavat alan tuotannon vähenemistä merkittävästi vasta kuluvan vuoden loppupuolella**

Maa- ja vesirakentaminen

- **Maa- ja vesirakentamisen suhdannetilanne jatkuu kuluvana vuonna talonrakentamiseen nähden hyvänä:**
 - **tuotannon määrä supistuu korkealta tasoltaan 5-10 prosenttia**
 - **syynä päättyneet suurhankkeet ja etenkin talonrakentamiseen liittyvien infratöiden väheneminen.**
- **Alan työvoimakysyntä on yhä melko hyvä ja ammattikoulutetun työvoiman niukkuus pysyy ongelmana monissa työtehtävissä.**
- **Sitä vastoin tarvikienuukkuus on poistumassa, alan kustannukset kääntyneet laskuun ja tarjoushinnat pudonneet tarjoushalukkuuden lisääntymisen myötä merkittävästi.**

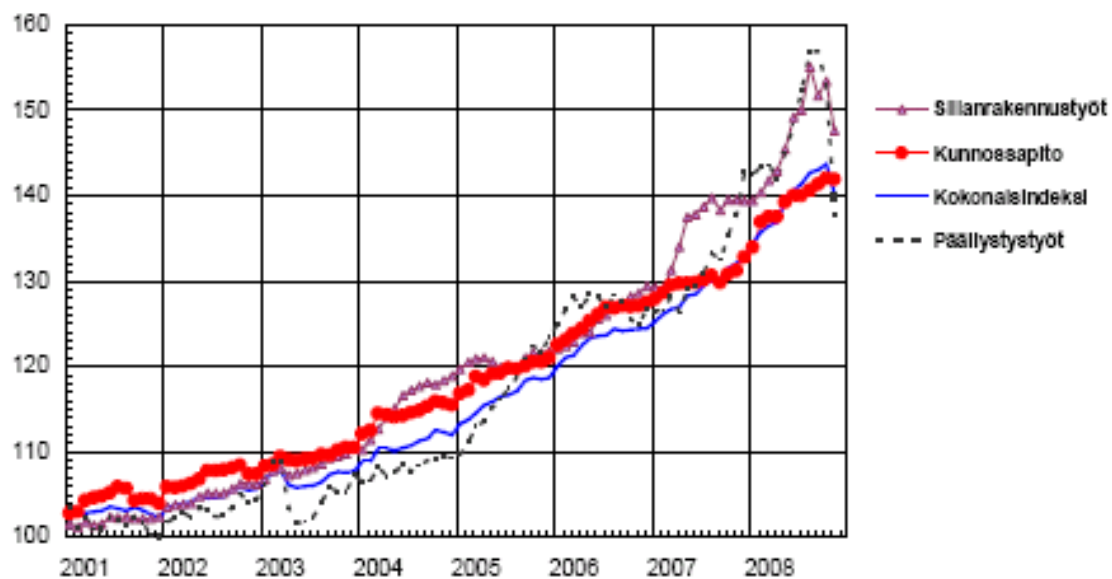
- Vuoden 2009 talousarvioesityksessä on valtuus aloittaa kuusi uutta liikennehanketta yhteensä 549 milj. euron määrästä.
 - Näistä suurin on Kehäradan rakentaminen (404 milj. euroa).
 - Lisäksi valtio avustaa tässä vaiheessa Länsimetron suunnittelua siten, että hankkeen toteutus voi alkaa sen mukaan kuin kaupungit ovat suunnitelleet.
- LVM on asettanut työryhmän selvittämään Kolarin ja Soklin kaivossuunnitelmien liikennehankkeita.
- Käynnistyvillä uusilla hankkeilla turvataan osaltaan tänä vuonna valmistuvista hankkeista ja talonrakentamisen maa- ja pohjarakennuksesta vapautuvien työntekijä- ja koneresurssien laskevaa käyttöastetta.
- Lisääntyvä riski maa- ja vesirakentamisen tuotannolle ja työllisyydelle on kuntien vaikeutuvasta rahoitusasemasta aiheutuva investointimenojen karsiminen.

Rakentamisen luottamusindikaattori
kausitasoitettu

Maanrakennuskustannusindeksi

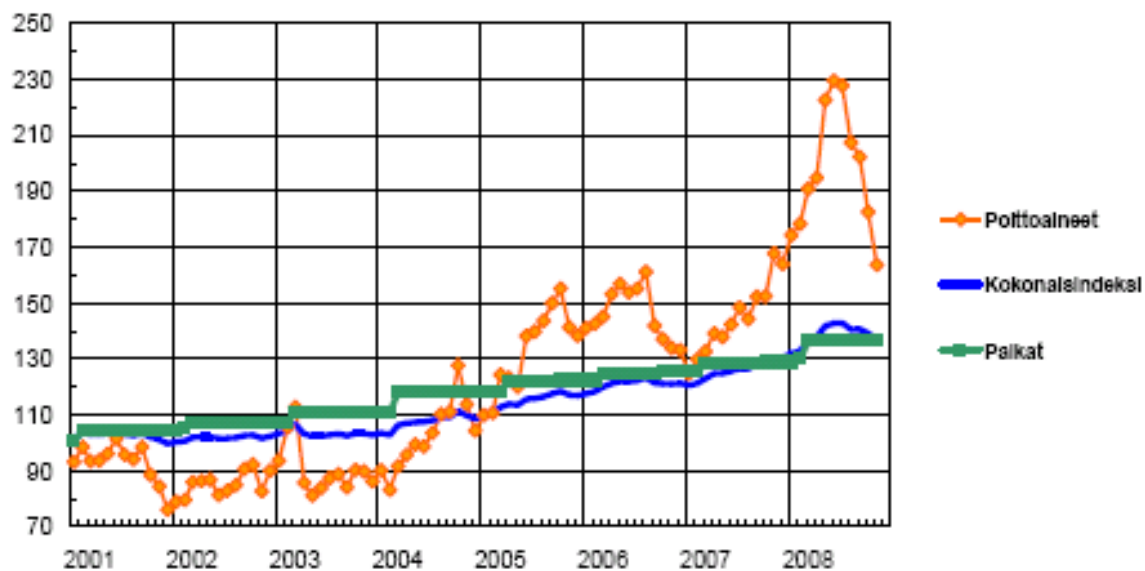
2000 = 100

2.1.2009/MIKOUJL, lähde: TK (2008:11)
18.2008.01

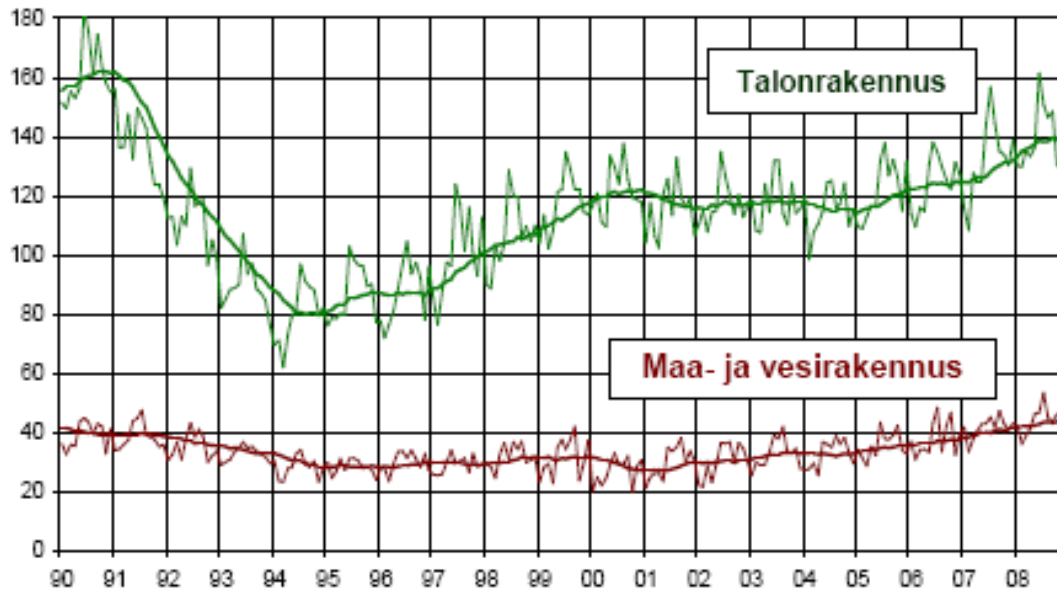
Maarakennusalan konekustannusindeksi

2000 = 100

2.1.2009/MIKOUJL, lähde: TK (2008:11)
18.2008.01

Rakennustoiminnan työlliset 1000 henkeä

Lähde: Tilastokeskus

29.12.2008/VM/KOVUL (Lähde: TK: 2008:11)

Infran ylläpitoon panostaminen vaikuttaa nopeasti työllisyyteen

- Alalla on riittävästi kapasiteettia lisätä tuotantoa merkittävästikin
- Ylläpitotoimenpiteiden käynnistäminen voidaan tehdä erittäin nopealla aikataululla (tarvitaan hallinnon päätökset heti alkuvuodesta)
- Käytettävien panosresurssien hinnat ovat pudonneet (mm. bitumin ja polttonesteiden hinnat)
- Työllistämisen lisäksi Infran kunnon heikkeneminen saadaan pysäytettyä
- Infran ylläpito työllistää henkilöitä koko urakkaketjussa

Infran ylläpito työllistää laajan joukon työntekijöitä urarakointoketjussa

- Asfalttityöntekijöitä: 2500 - 3000 henkilöä
 - Työskentelyaika 6 -11 kk / v
- Kuorma-auton kuljettajat: 1000 henkilöä
 - Työskentelyaika 6-8 kk/v
- Kuormaajat, muut aliurakoitsijat: 250 - 500 henkilöä
 - Työskentelyaika 6-10 kk/v
- Materiaalituotanto : kiviaines, bitumi ym. kuljetuksineen: 500 – 700 henkilöä
 - Työskentelyaika 8-12 kk/v välillisten valmistusketjujen osalta

Miljoonan euron sijoitus rakennusalan eri sektoreihin työllistää

	Rakennus- työmaalla	Rakennustuote- teollisuudessa	Rakentamisen palveluissa	Yhteensä htv/ milj.euro
Korjaus- rakentamiseen	9	5	3	17
Uudis- rakentamiseen	8	6	3	17
Infra- kunnossapitoon	7	2	8	17
Infra- investointiin	7	2	6	15
Keskimäärin	8	5	4	17

ESIMERKKEJÄ PERUSTIENPIDON TOIMENPITEISTÄ

- Liikenneturvallisuutta parantavat toimenpiteet:
 - Teiden poikkikaltevuuskorjaukset (vesi pois)
 - Heikkokuntoisten teiden korjausta
 - Risteysalueiden kunnostus
 - Valtateiden levennystä 9 metriin
- Alemman tieverkon heikkojen rakenteiden korjausta
 - Omaisuuden arvosta huolehtiminen
- Alueellisen liikkuvuuden parantaminen ja teollisuuden kuljetusten varmistaminen
 - sorateiden päällystäminen, kelirikkojen korjaus

Rakennetun omaisuuden tila 2009, ROTI - liikenneväylät

- Edellyttämme ... (alustavia)
 - Infrarakenteiden korjausvelan määrittämistä ja velan lyhentämisen aikataulusta sopimista
 - Infrarakentamisen pitkäjänteisen rahoituksen toteutusmekanismia
 - Maantieliikenteen kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi entistä laajempia toimenpiteitä
 - Matkustaja- ja tavaraliikenneketjujen liityntäpysäköinnin parantamista
 - Liikenneväylien runkoverkon määrittämistä ja sen palvelukyvyn varmistamista.
- Pitkän aikavälin kehitystarpeita ... (alustavia)
 - **Nykyisessä taloustilanteessa on suositeltavaa investoida väylien pittoon ja näin lyhentää korjausvelkaa. Tätä velkaa on alettava lyhentämään ennen kuin väylät ovat korjauskelvottomia.**

ASFALTTILIITTO RY LAKKAUTETTU TOIMINTA JATKUU INFRA RY:SSÄ

Infra ry on maa- ja vesirakennusalan yrittäjien ja yritysten etujärjestö. Infra hoitaa sekä elinkeino- että työmarkkina-asioita. Infra ry on perustettu jo vuonna 1954.

Infra toimii koko maassa [10 piiriyhdistyksen](#) sekä 10 [yritysjäsenen](#) välityksellä. Jäsenyrityksiä on yhteensä 1 600, ja niillä on työntekijöitä ja toimihenkilöitä yhteensä noin 15 000. Koneita on yhteensä noin 9000 yksikköä.

Infran jäsenistä noin kolmannes on yhdenkoneenyrittäjiä, jotka itse ajavat konettaan. Jäsenkunta on siis pienyrittäjävaltaista. Urakointiliikkeitä on noin 300.

Infran jäsenet toteuttavat 80 % maa- ja vesirakennusalan uudistuotannosta. Yhä useammat jäsenet toimivat myös kunnossapidon tehtävissä.

Infra on yksi [Rakennusteollisuus RT:n](#) toimialoista ja [Elinkeinoelämän Keskusliiton](#) jäsen.

KOTISIVUT WWW.INFRARY.FI (ASFALTTILIITTON KOTISIVUT LAKKAUTETTU)

YRITYSJÄSENET

[Destia Oy](#)

[Rudus Murskaus Oy](#)

[Lemminkäinen Infra Oy](#)

[Skanska Infra Oy](#)

[NCC Roads Oy](#)

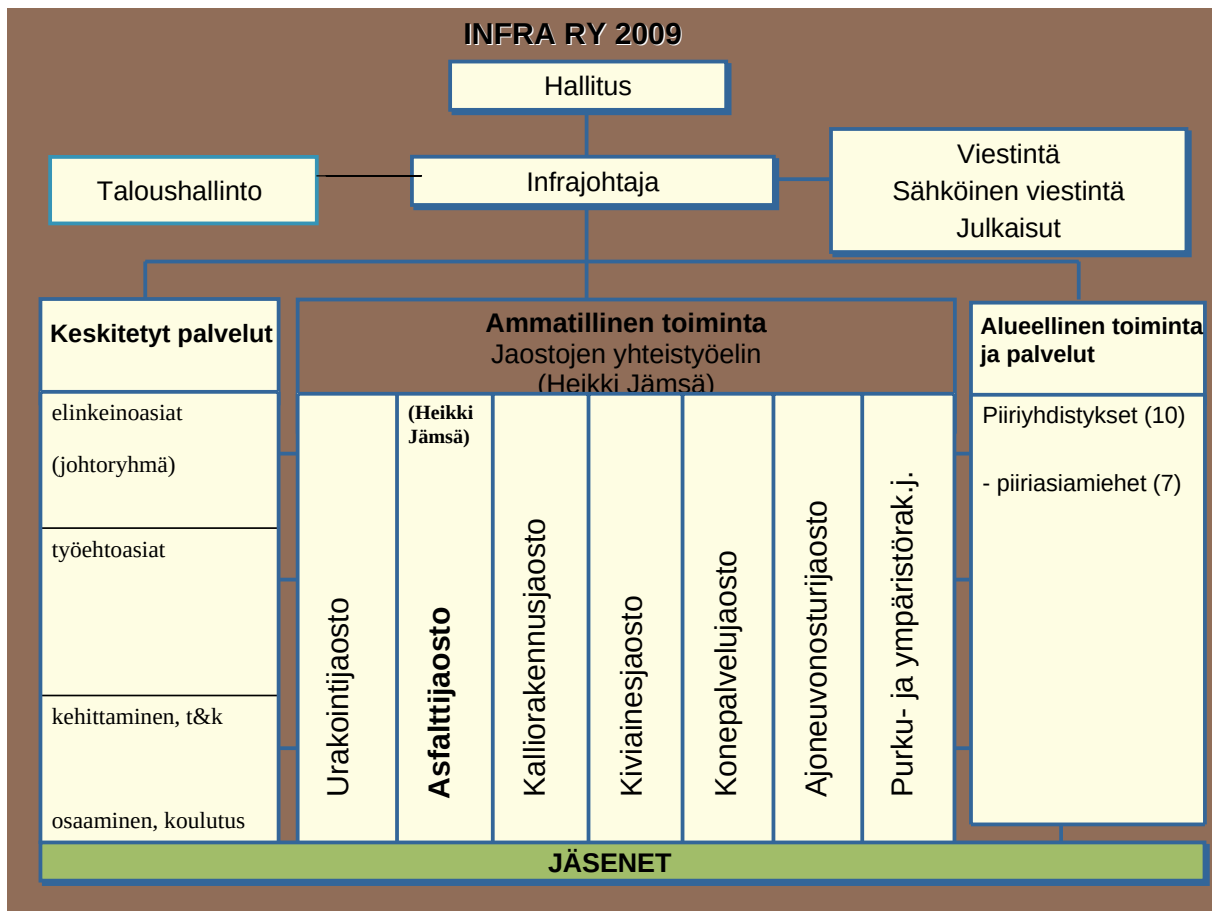
[Terramare Oy](#)

[Niska & Nyysönen Oy](#)

[VR-Rata Oy](#)

[Rudus Oy](#)

[YIT Rakennus Oy](#)

ASFALTTIJAOSTON JOHTORYHMÄ

Tutkimusjohtaja Lars Forstén (Lemminkäinen Infra Oyj), pj

Johtaja	Henrik Eklund (Lemminkäinen Infra Oyj)
Toimitusjohtaja	Jouni Happonen (Skanska Asfaltti Oy)
Johtaja	Antti Kalliomaa (Lemminkäinen Infra Oyj)
Toimitusjohtaja	Jukka Juola (Andament Oy)
Johtaja	Olli Kokkonen (NCC Roads Oy)
Johtaja	Jorma Paananen (Destia Oy)
Toimitusjohtaja	Kimmo Rantanen (Rudus Asfaltti Oy)
Toimialajohtaja	Olli Ruotsalainen (NCC Roads Oy)
Toimitusjohtaja	Mikko Alanen (Suomen Laatuasfaltti Oy)

Johtaja Heikki Jämsä (Infra ry), sihteeri

INFRA RY:N HALLITUKSEN PUHERENJOHTAJA:

TIMO KOHTAMÄKI (LEMMINKÄINEN OYJ)

Päällystekurssit 10-11.3.2009

- Katupäällysteiden hankinta toiminnallisilla vaatimuksilla
- Teiden ylläpidon toimintalinjat Tiehallinnossa
- Yhteenvedo Tiehallinnon ylläpidon palvelusopimuksista vuosina 2007 – 2008
- Yhteistoimintamallin hyödyt ja mahdollisuudet teiden ja katujen ylläpidon hankinnassa (Lauri Merikallio, Vakeva Oy)
- Liikennejärjestelyt ja työturvallisuus päällystystyössä ja työturvallisuuden seuranta (Esko Tuhola, Tiehallinto)
- Päällysteiden kitka – liikenneväylän keskeinen laatuominaisuus
- Energiaa säästävä uusi päällysteratkaisu WAM (Warm Asphalt Mixture) teille ja kaduille: kokemuksia Euroopasta ja Yhdysvalloista
- Vähäliikenteisten teiden ja katujen uusi kaksikerrospäällysteratkaisu Ruotsissa: periaatteet ja kokemukset

Päällystekurssit 10-11.3.2009

- Kokemuksia päällystysurakasta rakenteenparantamis- ja rakentamishankkeissa: Case VT 2 ja E18
- Päällysteen alustan laadun hallitseminen: sitomattoman kantavan kerroksen tiiveyden mittaaminen ja arviointi
- Miten suhteituksella voidaan vaikuttaa päällysteen laatuun
- Gilsoniitin hyödyt ja käyttökokemuksia päällysteessä
- Asfaltin tiivistys- ja levitysmenetelmien kehitys
- Päällysteen jyräyksessä huomioitavat asiat ja niiden vaikutukset lopputuotteen laatuun
- Uutta laitetekniikkaa asfaltin tiivistykseen ja levitykseen
- Teiden ja katujen kuivatuksen merkitys päällysteiden kestävyuden kannalta

KIITOS

